

Keleivis

Upsakimū Štatimai i Keleivis laštai po 2 Sgr. už tojnq, smulkeis Raštajis išdruototą Cile. Gromatas reik žen atrašyti: **Border-Rossgarten Nr. 5.**

Karaliaucziaus Broliams Pietuwininkams Žinės parnešas.

Nro. 33.

Karaliaucziuje, 18. Augustu.

1874.

12. Nedėldienėje po šventosės Traicės.

Evang. Mark. 7, 31—37. Grom. 2. Kor. 3, 4—11.

Diewo Waitū Smutnybe.

„Kada Pons Diews Apfaltūsius Ziono išgelbės, busim kaip Sapnūjantieje. Tay musū Burna bus Jūfo ir musū Diejuwis pilnas Garbės. būs sakoma tarp Pagonū: „Pons Diews didzius ikrūs ant jų padare.“ Pons Diews didzius Daitus musū padare, iš to esme linksmi.“ Ps. 126, 1—3. e werk! Sztay, pergalejo, Liutas kursai yra iš minės Judo, Domydo Szaknis!“ Apr. Jon. 5, 5. Jau anday girdejom, kaip Diewo iškrintoji Giminė da i Babelo Kalėjimq buwo nugabenta, ir fokia jōs mutnybe tenay buwusi, o ir kaip Pono Jėzaus titintei, Pastuntintei ir Apastalai, sawo Wiešpaties lon ant Swieto palikti, daug Smutnybės sulaukti tje. Alle aufšeziaušis Wiešpats Sawūsius Smutneje ne palieti be Palinksmuojimo ir be Gaiwestiēs. Giminei Izraelio arba Judo jōs smutningame Apne dawe brangiūs ir linksmingūs Išgelbėjimo Paėjimus, taipo kad jų šventieje Giedotojei Psalmūse o Nusitikėjimo pilnaji Lukesi ištarti turėjo, Pons ws Ziona, tai esti Judo žmones, išgelbėjęs. Tada busę pilni Dziaugsmo ir jų Szirdis pilna didziōs smutnybės.

O taip, kaip Wiešpats žadėjęs, taip ir nušidawe. linē Judo gawo, Gziesui iššipildzius, i sawo Žemę ištū, Jeruzalės Miestq iš Naujo pasibudawoti ir Diewo Namūs iš Naujo pasifurti. Tai buwo ms žmonėms Dziaugsmas, tay Nysawimas! O taipojau Wiešpats ir naujame Testamente, o ir ezies daro. Pons Jėzus Sawūsius ne gal wer- tyti, jų ne tūjans pasigailėjęs. Ir tūczies, e waitšeziodams jis tular Naflei, o ir šep tulam utnamjam yra prišaukęs: „Ko werk? Ticz, ne !“ Buk linksmas, Sunau! Buk linksmas, Duktė! Smutnybe turēs i Dziaugsmq pawiršti. Te ūda taw, kaip tu itikejei!“ Bet pitas musū Wieš-

pats yra ir pasiliekt per wisus Amzius tas pats, foks jis buwēs. „Jėzus Kristus wakar ir šendien, o tas pats ir iki i Amziū Amzius.“ Ebr. 13, 8.

Swietas iki hiōs Adyndōs pilnas Wargū ir Peršulū, kurie ir Pono Jėzaus Nylimūsius ne nor, o ir ne gal aplentti. Tai Wargas, tai Szirdiēs Peršulis, kad Diewo Waitas Kartais to ne gauna, ko jis sawo Kunui arba ir Dužei meišija ir geidauja, kad Wiešpats jam širdingiausias Malbas rodos n'išklaušas ir Szirdiēs karšeziaušī Meišijimq n'išpildas, kad jis jam atima, kūmi jo Szirdis labjaušiej gėrējas, kad jis Sawujū n'apfencziamas ir prastotas pastoj, kad jis N'apfantq ir Neprietelyšę atgaun, kur jis mišijias Defawone pelnēs. Tay Wargas, tay Peršulis Szirdi grauzia, tay iš Szirdiēs Udušiei kyla; tay iš Akriū Nšarps per Weidq teta, ale dar jų labjauš tada, kad reik. N' Pagundymais karanti, ir rodos, kad Kowoje Rankos pailst o Kartais Welnias ir Driucziaušiji nor parflupdinti.“ Alle ticz Dužel! „Ne werk! Pergalejo Liutas, kursai yra iš Giminės Judo, Domydo Szaknis!“ Amen.

Š Nusiawimū Wokietijōs.

Kaip Wengrai (arba Ungrai) pasfujē Kartq i Wokietiję ipūle ir kaip jiems tada ējo.

Sklaudūšis Suwaržymas, kursai Wengrams Mere 933 prie Miesto Wersenburg, nusidawe, rods ilgolam Gziesui maczyjo, Karalu Endriki pirmaji jie daugiaus ne klapatyjo; ale jų Keršts bey Pasidumimas ant Nabawojimo dar ne buwo užgesēs. Po dwidēšimt ir dwėjū Metū, tai esti Mere 955, jų Pulkai wēl iš Naujo Wokietiję užpūle. Toje walde dabar minētinašis Ciēcorius, Otto pirmasiš wadinams, Karaliaus Endrikio pirmojo garbingašis Sunūs. Be Skaitliaus dideli buwo Wengrū Pulkai. Pasitikėdami ant sawo Syłōs jie wēl daug Išdykumo pārode ir su Pasididziawimu grūmzde, kad jų žirgai dabar wisas Wokietijōs Upeš sausay išgerti turēje. Iki i Baieriū Žemę parsibriowe, jie prie Miesto Augsburg apšitojo ir tajē apspeite.

Tay Ciecorius Otto tiek imanydams stubinos, su sawo Waistu hiam Miestui Pagalbōs prigabenti. Miestas Augsburg gul prie Upės, Lech wadinamos. Wengrū Pulkai basties ant dešinios Szalies to Wandenio, o Wokiecziu Waistas prie kairinio Kranto dawadningay i Musio Giles sustojo. Wengrai toktai iswyde ir pilni Nerimasties budami, padurmay i Upę isimete ir sawo Zirgais i antraję Pusę perplauke. Isgastingu zwierisku Niekawimu jie tujaus pirmūsius wofiskūsius Pulkus užpūle. Lyg koks smarvus Krupōs Būrys paleke Wengrū tropyjancziōs Strēlos; o tases ilgay isiriwoti ne galēdami, pasidawe sie pirmjausey apniktieje Pulkai ant Bėgio. Ciecorius isigando, tą didziję Priegadą pamatę, ir pamozo Frankū Criciui Kunrotui, kursai didelē Kaiteliū Pulką samandierawo, kad jis Babugusiemsiems i Pagalbą storus. Kaip koks ipykints Liutas šis dabar Wengrams priešais pašoko, apstabwe jū Laimėjimo Bradžia, iswalnyjo sugautūsius wofiskūsius Kareiwjus ir pargabeno jūš Ciecoriui atgal. Wengrai nieko istaisyti ne galēdami hiam Zygiui i Szalē pasitraukę buwo. Taip priejo Wafars bey tyka Naktis. Rytmeckiui isausus ir Diemo Szluzmai be atsiliekant, meldęsi Ciecorius hirdingiausien Diemop ir pažadėjo, jey Kristus jam pagelbēsę, šius Wierōs bey Lewiskēs Neprietelius pergaleti, Isganytojui ant Garbės Wyszupytę (arba wyskupistą Sotą) itaisyti, butent Mieste Merseburg, ten, kur nabastininks jo Lews pirmą Syki Wengrus perweikę buwo. Tada nekursai Wyszupas, Ulrikis Wardu, Waistui Mista laikę ir klupojancziām Ciecoriui Kuną Wiešpaties nudalyjo. Pasistojęs potam Ciecorius Otto sawo Pulkams taip kalbėjo: „Zwelgkit aplink sawe! Be Skaitliaus didi yra Pagonū Pulkai; bet su mumis yra macniausis Gelbetojis, Kristus su sawo Dangaus Pulkais. Musū Apstėmimas todėl hendien t'esse tas: Geriaus garbingay mirti, ne kaip Bėgimu apsigiedinti!“ — Ant aukšto Zirgo sedėdams, žwilganti Skydą prie Szalies nešdams, hankino dabar Ciecorius su padraštintais sawo Kareiwjeis, jis pirm wisū, Rytmeccio Saulesiei gražien be spindint i Musi. O weikien tasay ir prašidėjo. Lyg koks Murs šowėjo wofisktieje Kareiwjei, Wyrs hale Wyro, be jokio Tarpuko statyti, Wengrams priešais be traukiant. Jau rodēs, buk sie pirmaji Nutwėrimą n'isiriwoję, bet isšiklaidyti pradēsę. Ale ne; dar jū karštesnis pastojo jū Snirtimas, jū Kerštas iswirio i Durnawimą bey Dukimą, jū zwieriskasis Niekawimas bey Kaufimas, kuriomi jie Kitus isgandinti lubėdawo, Orą toli aplinkuy pripilde. Tacziau tai wislab tikt nieko ne maczyjo. Wengrū Pulkai galiausien tikt tape isardyti ir isbogiati. Karbai Wokiecziu dabar isgastingay frawingą Pjuti laikę. Wissi Plynslaukiei toli aplinkuy Bėgunais pripildyti pastojo ir

lyg kribzdėte kribzdėjo. Niekur titur nušubinti be isbėgti ne galēdami jie is Musiminimo kaukdami Pulkais i Upę Lech isimete, Plaukimu isšigelbėti norėdami ale ir czion ne buwo Pagalbōs, ir Srome karawo prieš Wengrus, kone wis nuffesti turėjo; Upės Widu bey Bakraščeziei Lawonais kaip toli matant, lyg ale floti atšrado. Taip isdykusieje Plešikai korawoti ispuysti tape; tikt majas Skaitlus jū jū te pertriwošiq karštaję Dieną. Bet Ciecorius Otto dar tam tikt Wakare i Augsburgi itraukę ir ne užmiršę sawo Wiešpacziui, kurs jo hirdingaji Prashymą mloningay priēmęs ir isklausęs buwo, Dekawonēs Nwiera pranęšii. — Kas butu is Wokietijos, kas is miltėwiskōs Zemės pastoję, Wengrams laimejus ir wis isšiplatinus? Niekš, kaip tikt czidla Būstynė. O kas butu Likimas žydėti ir tarpti pradėjusios Krikščionys būs? Ar ta ne butu per Pagonystę smelkta ir ispuystyta tapusi? Todėl Ciecoriui Otto kuriomi tofart Žmonēs dziaugēs, Wokietije bey Krikščionystē ir hendien dar Dekawonēs kalta yra. Wriaustoji Dekawone berōds wisados pūlas Wiešpacziui kursai anus Wyrus, Swieto Nusidawimūšę taip aukštą pagirtus, sawo Nkfais arba Bryprowoms isširinkęs prišgatawjęs buwo. — Sakoma, kad nūg anū Szimion Tufftancziū Neprieteliū, šiczion rabawoti, puštyti žudyti parejusūjū, tikt septyni te islikę, kurie skaudę gaję Zinią apie jū Ispuštymą Namūn parnešti galę Ale Wengrams (arba Ungarū Zemei) ta Korawo pilnay užteko. Iš to Czieso jie, Wokietiję Karu traukti, ney wieną Syki daugiaus n'iera bandę.

— 9.

Per wienōs Muselēs Igelimą

Žmogus gal lengwey Galą gauti. Tokiu Budu senieny Berlyne bey arti Berlyno trys Žmonēs traukė pam Cziese greitay po ki tskito pašimire. „Ale kaip galėjo nusidūti?“ taip sakys Skaitytojis, „juk ir muselēs ne wieną Syki bet tankien yra subadziwinti o aš sweiks ir gyws islikau.“ Namine Muselē, po musū Ramus bey kitus Pažalius lakioja ir Pulkais randas, kad kartais dėl jōš Drasumo Burną atwertu gali, toktai rods ne padaro ir ney priegadninga n'iera. Ale kitos Muselēs, kurios lakioja, puikien melynay, žalien, geltonay arba ir donokay žwilgancziōs yra, ir wisoki smirdinti Maitą Sutas bey Mėšlus myl, o ypaczien didžiošios badancziōs Muselēs, kurios sawo ilgay raibaisiais Sparnais labay tykay lakioti, skaudžien mok ir Žmoniū aklomsiomš liub wadinamos tos wisos, kaip ir wis titi kandantieje Onusai, kals sawo Igelimu daug Regiliukio prigabenti gal.

Ištie bey jo Žodi mylintieji sūstieje randaš, o tary saweš reikalingū Daiktū jau ne ką tur pasikalbėti, tay jie imas Burtikės ir wiens arba kits arba ir kožnas traufia iš tū fokū Perkšmelī Ing Wiešpati paklaufdamaš, ką tasai jam noris toj Adynoj pasakyti. O Kartais tas kaip fokū Burtas i Manką parėjejis Perkšmelis ir labay pritinka Szirdiės Stonui to, kursai aną Burtikę traufes, taipo, kad ir iš Tiesōs galima trauktaji Žodi kaip fokū Wiešpaties Atsiliepiną ant fokio Klausymo išpazinti. Ujmigiešis Griekininkas budinamas, Nusimiešis ir Tuzbingašis linksminamas, Drgusis gandinamas ir kas tam lygu, o tulq Syki, kur šitos Burtikės Diewo Baimėje ir dvasiškoje Dumoje wartojamos, tos yra ne be Žegnonės buvusios. Kuršatis.

Wisofia Žinia.

— Musū Wiešpatas Ciecorius Karalius yra iš Jstreibskio Miesto Gastein šveiks ir linksmas parfeliawes ir tūjau ant sawo Dwaro Babelsberg, ne toli nū Putsdamo Miesto gulinczio, pušidawes.

— Musū aukštasis Kronprincas randaš dabar, kaip žinote, su wisa sawo Jamysije ant Salōs Wight (istartk Ueit) šale pat Englanto gulincziōs, o ir prie andōs Žemės priklaufancziōs. Ale dabar ten ir Jstreibskie Ciecoriene yra ant Atsilwapšymo nukeliawuši, o ir jau prie musū Kronprincesės kaip ir prie Englanto Karalienės apšilankuši, bet musū Kronprincas podraug su Kronprincese kaip ir Englanderū Karaliene ir Ciecorieniei prie jōs apšilankydamū Garbę padare.

— Musū Firštis Bismarkis jau dabar iš Baieriskio Miesto Kisingen yra Namon i Berlyną parfeliawes ir keta po Poro Dienū ant sawo Dwaro Warzin pargryšti. Pasakojama, kad jam Ušilankymas aname Miestelyje labay prideringas buwes ir Pons Diens jo Sweikata tenay didey štiprines.

— Musū Policiešs Wyriausybe yra apsakiusi, kad šiecion Karaliaucziuje prie wieno Kupcziaus Waiktū Žaislai pirkti esq, prie kuriū Kulleles su gražiu žaliu Barwu apparwutos buwušios. Ale šitas gražusis žaliasis Barwas iš Žiurkžoliū padarytas ir todėl didey nūdingas esqš. Wiens Kudis šis su šitu Kulleliū Barwu apšidawes. Todēl jaugokitēs nū šito gražiey žaliojo Barwo. Bet kursai Kupczius taip parwutū Daiktū pardūda, pareit i Korawone.

— Francuiskasis Gendrolsfeldmaršols Baziens, kursai ant gywōs Galwōs Kalėjimo prasudytas buvo, dēl to, kadangi jis Festungq Mets, toje ilgiaus lai-

kytis ne galēdamaš, Wokietijōs Waiskams padawe, yra nū Salōs Margryte, kur jisai apfaltas ra pasprudes ir ant Sziepes pasidūdamaš i Italiją fakines. Dēl to dabar wisa Francuzija didey sujud-

Kwitas už Dowanas.

Manępi atsiunte iš Naujo:

1) Pons Kunigs Hammer iš Wiešwilēs 40 Drl., kur jis nū nekuriōs tificziōs Kriškecionkōs iš sawo Baraw gawes, ale toji sawo Warda ne nor žinoma daryti.

2) Pons Mokitojis E. iš Klaipešōs, man ne 24 ant Pasuntinyštēs yra pristuntes, kaip i Num. 31 Kele is Persijurešimo istatyta, bet 34 Drl., kuriū 20 Drl. Wagonū pareit, o 14 Drl. ant Kaupšutujū Jeruzalei, o tam lyg taipjau 5 Drl. ant anū pacziū Kaupšutujū, tay Wiso: 39 Drl.

3) Pons Kunigs Zippel iš Briekulēs ant Ewangeli Pasuntinyštēs surinkes 15 Drl.

4) Wargingoji Wargdienie Julie Darms pasidēkta už Dowanēs, kurias jeisei Wielafirdingyste pristuntust. A. J. iš R. ji gawusi 4 Drl. 13 Sgr., o nū M. iš R. 1 (Dar ne wiskas.)

Preke Karaliaucziuje 15. Augustq.

Ant Turgaus Zawō menkay pareit. Kwiecziei 9 100 Sgr. Rugiei 64—70 Sgr. Miežiei, did., 50—54 Sgr. Miežiei, maž., 48—50 Sgr. Awijos 40—45 Sgr. putes 30—32 Sgr. Szienis 30—33 Sgr. Ent Sziudai 20—21½ Sgr. Ent. Swiekas 11—12 Sgr. Swara. Kiaušiei 7—8 Sgr. Mandelis.

A p s a k y m a i.

Labay naudingū Zšpirkimū dēl didi Pigumo

priutulo, Reikalui esant mano didyšis Taworū Zopon Purrelonū, atmeniniū Rylū, Stiklū, Lia trimpusū Taworū, suwamujū Daiktū, am musū Bumbuliū, Wilnū, masyhiniū W ir taip toliaus.

Apšiliawimai per Gromatas tūjau ir fra istaisomi.

F. W. Schäfer, Tilžie Wokietziū Ulyczioj Num. 14, powisam ties Weterio Aptel-

Wynniū bey Awieczii as perku, ar daug ar maž už aukšciausias Prekias. Labjuwoj.

Rudolf Klaassen